

рефлексивного компонентів у структурі готовності.

Висновки. Акмеологічна спрямованість особистості майбутнього вчителя фізичної культури є психологічною основою становлення його готовності до якісного виконання своїх професійних обов'язків та реалізації принципів здоров'язбережувальної педагогіки в освітньому просторі загальноосвітнього навчального закладу. Учитель-професіонал – це фахівець, який оволодів високим рівнем професійної діяльності та здійснює свій індивідуальний творчий внесок у професію. Головним чинником досягнення професіоналізму вчителя є процес самовдосконалення. У процесі навчання майбутній вчитель фізичної культури повинен отримати чітке уявлення щодо сутності здоров'язбережувальної діяльності та специфіки роботи вчителя фізичної культури. Реалізація технологій акмеологічного підходу у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до застосування здоров'язбережувальних технологій в основній школі дозволить наблизитись до вирішення фундаментальної проблеми вищої фізкультурної освіти, пов'язаної із забезпеченням їх особистісного та професійного успіху.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробленні концепції підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі.

Література

1. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала / А. А. Деркач. – М.: Изд-во Московского психолого-социального института; Воронеж: НПО «МОДЭК», 2004. – 752 с.
2. Кузьменко О. С. Формування професійної компетентності студентів вищих навчальних закладів з позиції акмеологічного підходу / О. С. Кузьменко // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Сер. : Педагогічна. – 2013. – Вип. 19. – С. 93-96.
3. Максимова В. Н. Акмеологические технологии обучения в школе – учителю / В. Н. Максимова // Научное обеспечение системы повышения квалификации кадров. – 2010. – №2 (4). – С. 5-10.
4. Максимова В.Н. Акмеология последипломного образования педагога / В. Н. Максимова, Н. М. Полетаева. – СПб., 2004. – 225 с.
5. Мачинська Н. Деякі аспекти педагогічної акмеології / Н. Мачинська // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2011. – № 3. – С. 51-58.
6. Панова С. О. Теоретичне обґрунтування необхідності дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутніх учителів математики на засадах акмеологічного підходу / С. О. Панова // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – № 2. – С. 104-109.
7. Ayvazo S. Pedagogical content knowledge of experienced teachers in physical education: functional analysis of adaptations / S. Ayvazo, P. Ward // Research quarterly for exercise and sport. – 2011. – №82(4). – P. 84-91.
8. Birch D. What do master teachers consider important in professional preparation for school health education / D. Birch, C. Duplaga, D. Seabert, K. Wilbur // The Journal of school health. – 2001. – № 75(4). – P. 56-60.
9. Peterson F. Enhancing teacher health literacy in school health promotion: a vision for the new millennium / F. Peterson, R. Cooper, J. Laird // The Journal of school health. 2001. – № 71(4). – P. 44.
10. Ward P. Effects of improving teachers' content knowledge on teaching and student learning in physical education / P. Ward, I. Kim and others // Research quarterly for exercise and sport. – 2015. – №86 (2). – P. 9-15.

Бессарабова Олена Вікторівна
Запорізький національний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ГРИ В КОРЕКЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛАБОЗОРИХ ДІТЕЙ

У статті, на основі теоретичного аналізу психолого-педагогічного змісту гри, розкрито її корекційний потенціал щодо розвитку пізнавальної діяльності слабозорих дітей. Встановлено, що дидактичні можливості гри полегшують входження дитини у світ знань, збагнення нею основ наук, прилучення до соціокультурної спадщини. Гра є джерелом духовного збагачення, умовою для психічного та фізичного розвитку дитини, яка органічно вписується в спосіб її життя.

Ключові слова: *гра, ігрова діяльність, пізнавальна діяльність, діти, дидактичні ігри, рухливі ігри, сюжетно-рольові ігри, педагогічний потенціал.*

Бессарабова Е.В. Теоретические основы применения игры в коррекции познавательной деятельности слабовидящих детей. *В статье, на основе теоретического анализа психолого-педагогического содержания игры, раскрыто ее коррекционный потенциал для развития познавательной деятельности слабовидящих детей. Установлено, что дидактические возможности игры облегчают входение ребенка в мир знаний, постижения им основ наук, приобщение к социокультурному наследию. Игра является источником духовного обогащения, условием для психического и физического развития ребенка, которое органично вписывается в образ его жизни.*

Ключевые слова: *игра, игровая деятельность, познавательная деятельность, дети, дидактические игры, подвижные игры, сюжетно-ролевые игры, педагогический потенциал.*

Bessarabova O.V. Theoretical bases of using game in correction of cognitive activity of visually impaired children. *The article, on the base of theoretical analysis of psychological and pedagogical content of the game, reveals the correctional potential of the game in development of cognitive activity of visually impaired children. Among visually impaired children the gaming activity is forming slower than among children with good vision. Therefore, the definition of pedagogical and correctional capabilities of the game will facilitate the development of ways to improve the cognitive activity of visually impaired children. Correctional and pedagogical potential of game for*

mental development of preschool children due to its leading role in the formation of psyche, socialization of personality, participation in social relations and the sphere of emotionally rich communication. Correctional and development possibilities of the game appear in activating, actualization of the human body natural reserves, that give impulse to improvement of intellect, will emotional sphere. Were revealed the meaning of the concepts: "agile game" and "didactic game" and the features of their use in corrective work. It was established, that didactical possibilities of game ease the entry of the child to the world of knowledge, understanding principles of science, introduction into the socio-cultural heritage. The game is a source of spiritual enrichment, condition of physical and mental development of child, also it fits well into the way of children's life.

Key words: *game, gaming activity, cognitive activity, children, didactic game, agile game, role-playing game, pedagogical potential.*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сучасне суспільство висуває високі вимоги до рівня освіченості дитини, що спонукає науковців до пошуку нових шляхів навчання та виховання дітей. Підготовка їх до активної життєдіяльності і успішного навчання у школі потребує розвитку пізнавальної діяльності із урахуванням індивідуальних особливостей дошкільників. Слабий зір для значної групи дітей визначає особливості розвитку їх пізнавальної сфери та ігрової діяльності, провідної для розвитку психіки у дошкільному віці. Тому визначення педагогічно-корекційних можливостей гри сприятиме розробці шляхів покращення пізнавальної діяльності слабозорих дітей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гра – це свідомо діяльність людини спрямована на досягнення поставленої умовної мети. В ігровій діяльності формуються якості особистості, які визначають успішність трудової діяльності людини. Це пояснюється тим, що у грі відтворюються реальні життєві ситуації, формуються здібності дитини до спільної діяльності для досягнення загальної мети (Б.І.Мінаєв, Б.М.Шиян [1]).

У процесі ігор удосконалюється здатність до ініціативних дій, набуваються навички взаємодії, свідомої дисципліни, виховується вміння підкорити інтересам колективу свої особисті інтереси, почуття взаємодопомоги, поваги до партнерів і суперників, відповідальності перед товаришами.

Рухливими іграми називаються ігри, де використовуються природні рухи і досягнення мети не вимагає високих фізичних і психічних напружень. Дидактична гра – це навчальна гра, яка містить систему впливів, спрямовану на формування у дитини потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати їх новим джерелом, а також на формування більш досконалих пізнавальних навичок та вмінь – сенсорних, інтелектуальних (А.М. Богуш, Т.В. Федорова [2]).

Д.Б. Ельконін [3] дав чітке визначення поняттю сюжетно-рольової гри. Це вид діяльності, в процесі якої діти в умовних ситуаціях відтворюють ту чи іншу сферу діяльності і спілкування дорослих з метою засвоєння важливих соціальних ролей та вироблення навичок формального і неформального спілкування.

Педагогічний потенціал гри у розвитку дитини включає: соціалізуючі можливості гри, що дозволяють дитині усвідомлювати себе частиною великого соціального організму, осягати норми й традиції етнокультурного буття, інтегрувати соціокультурний досвід попередніх поколінь та освоювати способи його трансляції нащадкам; розвиваючі можливості гри, активізуючі, актуалізуючі природні, сутнісні резерви людського організму, що дають поштовх удосконалюванню її інтелекту, волі, емоційної сфери; дидактичні можливості гри, що полегшують входження дитини у світ знань, збагнення нею основ наук, прилучення до соціокультурної спадщини; діагностичні можливості гри, що дозволяють відслідковувати динаміку інтелектуального, діяльного й емоційного росту людини, що проявляється у ставленні до людей, культури, самої себе; можливості гри у створенні умов для прояву спонтанності людини, її самобутності, неповторності, унікальності.

До вивчення й тлумачення феномена гри зверталися представники різних наукових шкіл і напрямків. Усі вони здійснили внесок в аналіз цього феномена, погоджуючись або відкидаючи умовиводи своїх попередників. У науці склалася думка, що гра є науковим поняттям і має універсальні характеристики.

Ще Платон [3] відзначив, що треба жити граючи, щоб граючи прожити відповідно до властивостей своєї природи.

Відповідно до концепції Л.С. Виготського, особистісно - діяльнісного підходу Б.Г. Ананьєва, О.М. Леонтьєва, С.Л. Рубінштейна, Д.Б. Ельконіна [3] соціальна природа дитячої гри визначається тим, що, по-перше, «це не інстинктивна, а саме предметна діяльність, що становить основу усвідомленого дитиною світу людських предметів», по-друге, вона соціальна за своїм внутрішнім змістом й не може бути біологічним явищем; гра соціальна за своїм змістом саме тому, що вона соціальна за своєю природою, за своїм походженням, тому що виникає з умов життя дитини в суспільстві; по-третє, «вона незмінно виникає на всіх стадіях культурного життя в самих різних народів і являє собою непереборну природну особливість людської природи»; по-четверте, «гра людини - породження діяльності, за допомогою якої людина перетворює дійсність і змінює світ». При визначенні значення гри Л.С. Виготський [3] помітив, що вона є найціннішим знаряддям виховання, що вона не являє собою дещо випадкове, вона незмінно виникає на всіх стадіях культурного життя в різних народів і є непереборною й природною особливістю людської природи.

Проблемі походження дитячої гри значну увагу приділив Д.Н. Узнадзе [3]. У його полі зору перебували питання теорії гри. При грі дитини предмет має цінність доти, поки не завершаться здійснювані з ним рухи. Разом з тим, автор указує, що гра являє собою цілу систему рухів, але не слугує задоволенню певної потреби. У всякій грі для одержання задоволення дитина повторює один і той самий рух, оскільки тим самим пускає в хід відповідну функцію. При цьому коло гри з віком повинне звужуватися, а коло серйозної діяльності - розширюватися. Він наводить такі дані: чим старша дитина, тим менше вона грає, і чим до більш «низького» у соціально-економічному відношенні кола вона належить, тим вужче коло випадків її гри. Творець теорії періодизації дитячого розвитку й ігор Д.Б. Ельконін [3] формує людську гру - таку діяльність, у якій відтворюються соціальні відносини між людьми поза умовами безпосередньо утилітарної діяльності. Він вказує на центральний момент, що поєднує всі інші сторони, які бере на себе дитина.

Разом з тим, автор зазначає, що між роллю й характером відповідних дій дитини є тісний функціональний взаємозв'язок і

суперечлива єдність. Чим більше узагальнені й скорочені ігрові дії, тим глибше відбиті в грі зміст, завдання й система відносин відтворюваної діяльності дорослих; чим конкретніші й розгорнутіші ігрові дії, тим більше виступає її конкретно-предметний зміст.

Б.Г. Ананьев [2], досліджуючи проблеми відчуттів, почуттєвого пізнання, внутрішнього мовлення, вікової й диференціальної психології, дійшов висновку, що людська діяльність ділиться на три основні форми: гру, учення й працю. Гра й навчання - результат взаємозв'язку спілкування й пізнання, а разом з тим, важливі засоби подальшої еволюції кожної із цих форм, що відповідають фундаментальним процесам суспільного розвитку.

Гра являє ту основну форму діяльності дитини - дошкільника, що активно формує її риси характеру. Увійшовши в гру й раз за разом удосконалюючись у ній, відповідні дії закріплюються, дитина усе досконаліше опановує ними, гра стає для неї своєрідною школою життя.

Засновник теорії діяльності О.М. Леонтьєв [3] визначив психологічні основи дошкільної гри. Констатувальним моментом у грі є відтворення дії. У сюжетних або «рольових» іграх граюча дитина приймає на себе ту або іншу людську соціальну функцію, що вона і здійснює у своїх діях. Єдність ігрової ролі й ігрового правила виражає собою ту єдність соціального змісту дошкільної гри, що зберігається протягом усієї цієї стадії.

Серед ігор із правилами й фіксованим завданням варто зазначити ігри з подвійним завданням, які мають велике психологічне значення (Д.Б. Ельконін [2]). Ці ігри становлять великий психологічний інтерес, тому що в них розвиваються надзвичайно важливі риси особистості дитини.

С.Л. Рубінштейн [3] здійснив значний внесок у дослідження розвитку пам'яті, сприйняття, мовлення, мислення в дитячій грі. За його визначенням гра - це осмислена діяльність, тобто сукупність осмислених дій, об'єднаних єдністю мотиву. При цьому він відзначає, що гра людини - породження діяльності, за допомогою якої людина перетворює дійсність і змінює світ. Суть людської гри в здатності, відображаючи, перетворювати дійсність. У грі вперше формується й проявляється потреба дитини впливати на світ - у цьому основне, центральне й найзагальніше значення гри.

А.В. Запорожець [2] здійснив істотний внесок у загальну експериментальну, педагогічну, вікову й дитячу психологію. Йому вдалося розкрити особливості розвитку різних видів діяльності та їхню роль у психічному розвитку дитини. Він відзначає, що існують органічні передумови гри у вигляді різноманітних орієнтовно-дослідницьких реакцій, які виявляються в ігрових маніпуляціях з предметами у дітей раннього віку. Разом з тим, для того, щоб опанувати спосіб сюжетно-рольової гри, дитині необхідно опанувати деякі основи ігрового відтворення дійсності, навчитися користуватися іграшками, набути вміння грати відомі сюжети й підкорятися правилам гри.

Дослідження А.В. Запорожця [2], що вивчав ігри дітей раннього віку в дитсадках, переконливо свідчать про те, що на певному віковому щаблі розвитку дитину необхідно вчити гратися, й що без відповідних виховних впливів гра не виникає або затримується в розвитку.

За даними Л.С. Виготського, П.Я. Гальперіна, О.М. Леонтьєва, А.Р. Лурія [1], у грі створюються найбільш сприятливі умови для засвоєння нових знань та вмінь для розвитку в дошкільників психічних процесів. У грі своєрідними шляхами здійснюється поетапне формування психічних процесів, формування, що йде від зовнішніх матеріальних дій до дій у розумі, у плані уявлень.

А.В. Запорожець [2] дійшов висновку, що сюжетний зміст гри не завжди забезпечує повноцінний моральний розвиток дитини.

У цьому плані можна погодитися з дослідженням А.П. Усової [2]. Вона показала, що крім взаємин, які розігруються дітьми відповідно до прийнятого сюжету й узятій на себе ролі, у грі виникають інші відносини - дійсні, реальні. Тут автор надавала значення «педагогіці дитячого колективу», де вплив вихователя опосередковується дитячим товариством, через яке здійснюється вплив на окрему дитину.

Е.Г. Еріксон [3] у своїх дослідженнях скрупульозно проаналізував гру, роботу й розвиток. На його думку, гра - це суміжний феномен відносно цілої низки занять людини. Автор порівнює значення гри для дорослого й дитини. Він наводить значення, які більшою мірою розкривають суть ігрової діяльності: силу впливу, час, долю й причинність, соціальну дійсність, органічні потяги.

У плані подальшого вивчення розвитку соціальної гри С. Міллер [3] показує, що з віком соціальна гра розвивається в такій послідовності: одинична гра, паралельна, асоціативна й спільна гра. У грі варто навчати поступкам і суперництву в іграх. Дитина легше навчиться ділитися, якщо в неї є сильне бажання гратися з іншими. Вона набуває звичок ділитися, завдяки різноманітним стимулам і соціальному тиску.

Дослідження суперництва в дітей від 2-х до 7-ми років показало, що з віком підвищується кількість змагальних дій і висловлень, починаючи майже від повної їх відсутності. Суперництво 5-6 річних дітей відбувається найбільш відкрито.

М. Монтесорі [3] розробила методи розвитку органів чуття в дітей дошкільного й молодшого шкільного віку, а також метод наукової педагогіки, застосований до дитячого виховання в будинках дитини. Автору вдалося розкрити особливості вільної гімнастики. Вона поділялася на два види: обов'язкову гімнастику й вільні ігри. Цю гімнастику можна супроводжувати співом, що є дихальною вправою, яка сприяє вдосконаленню дикції.

К.Д. Ушинський [3] радив починати навчання трохи пізніше й відводити для цього спочатку якнайменше часу; але з першого ж разу відокремити його й зробити серйозним обов'язком для дитини. Далі він продовжує, що можна навчити дитину читати й писати граючи, але він вважав це шкідливим, тому що чим далі ви будете оберегати дитину від серйозних занять, тим складніше для неї буде потім перехід до них. Зробити серйозне заняття для дитини цікавим - ось завдання початкового навчання.

С.Л. Рубінштейн [3] розкрив соціально-життєве значення дитячих ігор. Він відзначав, що діти в грі не тільки вчаться жити - свідомо вони так далеко не заглядають, - але потужною притягальною силою в грі є для них радість активності. Він спробував вирішити проблему класифікації ігор, та відзначив дані, у напрямку яких йде вивчення. Гра, на думку автора, припускає, як і всяка розумна діяльність, відомі розумові, вольові й фізичні ресурси в юної людини, а всі ці чинники проходять через поступове зростання.

П.Ф. Каптеров [2] пропонує розповідати дітям казки, історії і всілякі події, доступні їхньому віку й відповідні педагогічним

цілям. Він також визначив педагогічні цінності різних груп ігор і вважає, що первинними є рухливі ігри.

С.І. Гессен [3], розробляючи проблеми дитячої гри, дійшов висновку, що гра повинна бути організована так, щоб у ній передбачався майбутній урок. Залишаючись грою, вона повинна бути пронизана уроком, що являє собою більш високий ступінь діяльності. Гра повинна бути спрямована до уроку.

В.М. Сорока-Росинський [3] відзначив, що гра для дитини - природна потреба зростаючого організму. Без гри дитина не може нормально рости й розвиватися. Гра для хлопців не забава, а природне перетворення їхніх духовних і фізичних сил у дії, у речі. Це потреба їхнього організму. Енергія дитини вимагає виходу, і вона грає, сама без вказівки й допомоги дорослих, сама або разом з однолітками.

А.С. Макаренко [3] здійснив у педагогічній практиці досвід масового перевиховання дітей - правопорушників. У цьому плані він особливо велике значення відводив грі. Він указував, що гра має важливе значення в житті дитини, таке, яке в дорослого має діяльність, робота, служба. Автор розширив уявлення про гру й визначив це поняття.

Домінантною характеристикою гри вважаємо психічний стан суб'єкта гри, який ми позначаємо як ігровий стан. Ігровий стан являє собою складний комплекс переживань, яких зазнає всякий граючий. Різні типи гри й різні стадії надають цьому стану свої особливі емоційні відтінки, висувують свої складові його доміанти.

С.А. Шамаков [3] - збирач та організатор дитячих ігор і забав - відзначає, що в товаристві людей діє вічний педагогічний закон дзеркальності. дітях відображаємося ми: вони всмоктують, вбирають у себе нас, хочемо ми цього, чи не хочемо. При цьому він підкреслює, що найважливішим джерелом духовного збагачення, чинником психічного розвитку, найважливішим засобом фізичного змужніння хлопців у дитинстві є гра.

На думку Ю.П. Азарова [1], гра розковує, дає простір і вихід найкращим силам і властивостям дитини, демократизує всю систему засобів, все спілкування, гра здатна найважчу роботу зробити легкою й захоплюючою. Едуард Клапаред стверджує, що всі вправи мають на меті розвивати загальні процеси щирого серця життя, а так само спеціальні функції. До ігор першої категорії належать такі ігри, що відносяться до зовнішніх органів почуттів (ігри сенсорні), до рухових функцій (ігри моторні), і до щирого серця функцій (ігри психічні), які поділяються на ігри інтелектуальні й афективні.

С.Т. Шацький [3] відзначає, що гра дитини - це життєва лабораторія. Вона торкається різноманітних вражень, які виливаються в її певних рухах. Однак гру не можна ізолювати від інших занять.

Активні прояви дитини в початковій стадії її розвитку, на думку Ф. Паульсена [3], втілюються в її грі. Вона тренує сили дитини для подальшої її життєвої роботи. Гра тренує й розвиває всі фізичні й духовні сили. Вона тренує окремі члени, надає їм силу й спритність, витончує здатність сприйняття, робить їх більш точними й певними, - і в цьому полягає природне призначення гри. Гра розвиває суспільні здатності й соціальні чесноти. Вона змушує підкорятися загальному для всіх правилу, тут видається можливість навчитися наказувати, підкорятися й об'єднуватися всім у єдине ціле.

Таким чином, гра, що органічно вписується в спосіб життя юної людини, що є її життєвою потребою, сполучена із загальним її фізичним і моральним станом.

Крім того, рухливі ігри є одним з ефективних засобів корекції і компенсації порушених функцій, а також продуктивною формою їх інтеграції в соціальні структури (Л.С. Виготський, А.В. Запорожець [2]).

При інтеграції в сучасне суспільство у слабозорих дітей ігри розвивають соціальні навички. Було виділено 5 рівнів соціальної взаємодії маленьких дітей: гра наодинці, гра-спостереження, паралельна гра, асоціативна гра, спільна гра.

Відповідно до припущень Л.С. Виготського [3] саме в сюжетно-рольовій грі діти вчаться співробітництву та засвоюють інші соціальні навички, а також розвивають здатність обдумувати свою поведінку та управляти нею. Цей вид гри пропонує безліч можливостей для колективного обговорення, рефлексивного мислення та спільного вирішення проблем.

У спілкуванні з однолітками дитина набуває досвіду, який слугує основою самопізнання та самооцінки (Т.А. Євтухова [2]). В іграх з однолітками у дітей формується "почуття ініціативи", вони примірюють різні ролі, освоюють соціальні нормативи як систему правил поведінки. Механізмом соціалізації починає виступати ідентифікація.

Ігри показали високу ефективність соціальної орієнтації, стали дійовим засобом корекції психомоторного розвитку із слабозорими дітьми (Д.М. Маллаєв, Л.І. Плаксіна, Л.С. Сековець [2]).

Питання змісту, організації і проведення рольових ігор достатньо повно розкриті в роботах П.Я. Гальперіна, А.Н. Леонтьєва, І.С. Моргуліса, І.М. Соловйова [2]. На необхідність ігор, ігрової активності та індивідуальних дозованих фізичних навантажень у корекції психомоторики вказував Б.В. Сермеєв [2].

Значна кількість зарубіжних вчених стверджують, що ігри, які є частиною реального життя, можуть бути використані як ефективний інструмент навчання. Під час проведення ігор знання та навички, необхідні дітям, отримуються автоматично. Діти дізнаються про життєвий досвід через ігри та підтримують свій фізичний, пізнавальний, соціальний, емоційний ріст [5,6,7].

Психокорекційна і розвиваюча робота зі сліпими і слабозорими дітьми (інтелектуальна, емоційна, мотиваційна, поведінкова, вольова, рухова) передбачає створення оптимальних психолого-педагогічних умов для розвитку творчого потенціалу даної особистості (Б.Г. Ананьєв, Л.І. Божович, Л.С. Виготський, П.Я. Гальперин, А.В. Запорожець, В.І. Лубовський, А.М. Леонтьєв [2]).

Х. Дегенхардт приділив велику увагу роботі з активізації використання і тренування залишкового зору в просторовій орієнтації, сприйняття кольорів і форм. При проведенні занять із корекції психомоторного розвитку в сліпих дітей основну увагу він приділяє зміцненню організму, усуненню і запобіганню дефектів постави, формуванню постави, розвитку здатності орієнтуватися, вільно рухатися. Ці завдання здійснювалися в іграх, легкоатлетичних вправах, заняттях гімнастикою і вправах з орієнтування. При цьому були створені 4 групи, залежно від діагнозу і характеру захворювання.

Таким чином, гра – це така діяльність людини, в якій відтворюються соціальні відносини між людьми поза умовами безпосередньої утилітарної діяльності.

Домінантною характеристикою гри вважаємо психічний стан суб'єкта гри, який ми позначаємо як ігровий стан. Ігровий стан

являє собою складний комплекс переживань, які відчуває кожен гравець. Різноманітні типи гри та різні стадії надають цьому стану свої особливі емоційні відтінки, висувають свої складові його домінанти.

Ігровий стан є очікування чи сам процес задоволення від фізичної, розумової або соціальної активності, що проявляється у вільній творчій атмосфері умовності, ігровій дисципліні, гуморі або змаганні.

Висновки. Аналізуючи всі дані, можна зробити висновок, що дитячі ігри – заняття суб'єктивно значимі, приємні, самостійні, активні та добровільні. Крім того, маючи аналоги в реальній дійсності, вони відрізняються своєю неутілітарністю, не буквальною відтворенням. І останнє, виникаючи спонтанно або створені штучно, вони сприяють розвитку якихось функцій організму, або якостей особистості, закріпленню досягнень або зняттю напруження.

Таким чином, дитячі ігри як стан, який супроводжує ті заняття, дії, форми спілкування дітей, які не носять обов'язкового характеру, надають відчуття радості, задоволення від досягнення ігрового результату. При цьому будемо мати на увазі, що досягнення – це завжди процес, який потребує вольових та інших духовних або фізичних зусиль.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження передбачається провести у напрямку вивчення інших проблем корекції та розвитку пізнавальної діяльності на заняттях із слабозорими дітьми.

Література

1. Байкіна Н.Г. Діагностика й корекція психомоторного розвитку осіб з порушенням зору: навчальний посібник / Н.Г. Байкіна, Я.В. Крет. – Запоріжжя: ЗНУ, 2005. – 395 с.
2. Бессарабова О.В. Гра як засіб розвитку пізнавальної діяльності у слабозорих дітей: дис. ... канд. пед. наук / О.В. Бессарабова – Одеса – 2011. – 265 с.
3. Репринцева Е.А. Игра: мыслители прошлого и настоящего о ее природе и педагогическом потенциале: Хрестоматия / авт.-сост. Е.А. Репринцева. – М.: Издательство Московского психолого-социального института, Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2006. – 600 с.
4. Garvey C. Play : monograph / C. Garvey. – Cambridge (Mass.) : Harvard university press, 1990.
5. Girmen P. Eski şehir folklorunda çocuk oyunları ve bu oyunların yaşam becerisi kazandırmadaki rolü [Children's games in eskişehir folklore and their role in helping children acquire life skills] / P. Girmen // Source of the Document Milli Folklor. – 2012. – № 12 (95). – P. 263-273.
6. Voinar I. Problems and Tendencies of professionals Education in Physical Culture area / I. Voinar // Physical Education and Sport Pedagogy. – 2011. – vol. 17 (1). – P. 44-50.

Білан Я. О.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова м. Київ

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ФЛОРБОЛУ У ПОЗАУРОЧНІЙ РОБОТІ

У статті розглядаються питання, пов'язані з теорією та методикою розвитку координаційних якостей учнів основної школи засобами флорболу у позаурочній роботі. Аналіз програм з фізичного виховання учнів основної школи показав, що розвитку координаційних якостей на уроках фізичної культури відводиться значне місце, але фізичне виховання є багатограничним процесом і для досягнення найкращого результату потребує цілеспрямованої роботи у всіх його ланках. Автор зазначає, що визначені актуальні шляхи покращення ефективності процесу розвитку координаційних якостей учнів основної школи у позаурочній роботі передбачають впровадження у практику роботи шкіл нового ігрового виду спорту, яким є флорбол.

Ключові слова: розвиток, координаційні якості, учні основної школи, позаурочна робота, флорбол.

Білан Я. А. Сущность и содержание методики развития координационных качеств учеников основной школы средствами флорбола во внеурочной работе. В статье рассматриваются вопросы, связанные с теорией и методикой развития координационных качеств учеников основной школы средствами флорбола во внеурочной работе. Анализ программ по физическому воспитанию учеников основной школы показал, что развитию координационных качеств на уроках физической культуры отводится значительное место, но физическое воспитание является многогранным процессом и для достижения наилучшего результата требует целеустремленной работы во всех его звеньях. Автор отмечает, что актуальные пути улучшения эффективности процесса развития координационных качеств учеников основной школы во внеурочной работе, которые были определены, предусматривают внедрение в практику работы школ нового игрового вида спорта, которым является флорбол.

Ключевые слова: развитие, координационные качества, ученики основной школы, внеурочная работа, флорбол.

Belan Y. O. The nature and content of methods development of coordination qualities of pupils in basic school by means of floorball during extracurricular work. In this article the question of development of coordination qualities of pupils in basic school have been examined during extracurricular work. Nowadays the field of pupils' activity have been increased, which has made in probable and unexpectedly appeared situations that needs the display of creativity, rapid reaction, capacity for concentration and changing attention; spatial, time, dynamic exactness of movements and its biomechanical rationality. A high level of development of coordination qualities is an important factor of optimization of movement's coordination and it allows to the movement activity of pupils from basic school to become more effective. One of the displays of physical education at school is an extracurricular work which conducts with the aim of active repose students, strengthening of health, renovation of ability to work, development of movement activities. The table of contents of the programs of physical education at school is filled with different types of sport, which are unpopular among children, that causes pupils' dissatisfaction and does not stimulate them to go in for sports and do physical culture. Lately lots of new kinds of sport have appeared in the world, among them